

Міністерство освіти і науки України

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»**

Кафедра політичних наук і права

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи та виконання індивідуального навчально-дослідного
завдання
з дисципліни «Національна безпека»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 052 «Політологія»

Розробник:
Гедікова Н. П.
д. політ. н., проф.

Одеса –2021

УДК : 351.746.1(075.8)

ББК 66

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського (протокол № 9 від 25.02.2021 року)*

Рецензенти:

Попков Василь Васильович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Музиченко Ганна В`ячеславівна – доктор політичних наук, професор, проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Гедікова Н. П.

Г. 28 Методичні рекомендації до самостійної роботи та виконання індивідуального навчально-дослідного завдання з дисципліни «Національна безпека» [для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія»]. Одеса : Вид-во «Університет Ушинського». 2021. 57 с.

Методичні рекомендації укладені відповідно до Освітньо-професійної програми «Політологія» для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» та робочої програми навчальної дисципліни «Національна безпека» і містять завдання для самостійної роботи, приблизну тематику індивідуального навчально-дослідного завдання та методичні рекомендації щодо їх виконання і захисту, тестові завдання для самоконтролю, перелік запитань для підготовки до складання заліку, систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни, рекомендовані джерела інформації.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	7
1.1. Загальні положення	7
1.2. Теми, обсяг та завдання для самостійної роботи	8
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ	14
2.1. Загальні положення	14
2.2. Тематика та вимоги до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання	15
2.3. Захист індивідуального навчально-дослідного завдання	25
2.4. Дотримання вимог академічної доброчесності	25
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	27
3.1. Тестові завдання для самоконтролю	27
3.2. Перелік запитань для підготовки до складання заліку	31
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ	34
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55
ДОДАТКИ	56

ПЕРЕДМОВА

Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота здобувача вищої освіти формує низку необхідних компетентностей, серед яких здатність працювати автономно, визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та приймати обґрунтовані рішення, а також набуття навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу та використання інформації з різних джерел.

Самостійна робота включає підготовку здобувача вищої освіти до усіх видів поточного і підсумкового контролю, у тому числі практичних занять, контрольних заходів (складання підсумкового тесту та заліку), самостійного опрацювання окремих питань, що не розглядалися у лекційному курсі, а також виконання творчо-аналітичних завдань до кожної з тем навчальної дисципліни та індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Мета навчальної дисципліни: забезпечення усвідомлення здобувачами вищої освіти сутності, змісту та особливостей загальної теорії національної безпеки як науки, формування вміння орієнтуватися у функціональних сферах національної безпеки та сучасних аспектах забезпечення національної, регіональної та міжнародної безпеки, визначати роль державних інституцій та інститутів громадянського суспільства у забезпеченні безпеки суспільства, держави й особистості, оволодіння практичними навичками аналізу стану, актуальних проблем та завдань національної безпеки України, проведення об'єктивного і критичного оцінювання соціально-політичних явищ і процесів у сфері національної безпеки.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Національна безпека» здобувачі мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін, як «Загальна теорія політики», «Сучасна зарубіжна політологія».

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти:

- 1) знає сутність предмету національної безпеки як науки, її основні категорії;
- 2) описує стадії формування загроз та небезпек;
- 3) визначає види загроз національним інтересам і національній безпеці;
- 4) називає об'єкти та суб'єкти національної безпеки;
- 5) визначає складові елементи системи забезпечення національної безпеки;
- 6) називає основні принципи, повноваження та функції суб'єктів забезпечення національної безпеки;
- 7) визначає структуру та завдання системи державного та недержавного управління національною безпекою України;
- 8) знає основні напрями державної політики з питань національної безпеки у різних сферах.

Здобувач вищої освіти вміє:

- 1) використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі різних функціональних сфер національної безпеки, при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління національною безпекою;
- 2) аналізувати роль зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на стан національної безпеки України;
- 3) визначати національні інтереси і стратегічні національні пріоритети України в системі національної, регіональної та міжнародної безпеки;
- 4) аналізувати зміст нормативних актів, що безпосередньо регламентують відносини, пов'язані з підтриманням національної безпеки;
- 5) визначати, аналізувати та оцінювати дію загроз національній безпеці у різних сферах;
- 6) оцінювати основні напрями державної політики щодо нейтралізації та відвернення загроз національним інтересам України у різних функціональних сферах національної безпеки;
- 7) визначати рівень національної безпеки у різних сферах та ефективність функціонування систем забезпечення національної безпеки;
- 8) окреслювати перспективи можливих потенційних ризиків/загроз у сфері національної та регіональної безпеки та пропонувати шляхи їх нейтралізації.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати **такі компетентності:**

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в політичній та викладацькій професійній діяльності або у процесі навчання, які передбачають застосування певних теорій та методів політичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК. 1 *Аналіз та синтез:* здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-політичними явищами і процесами.
- ЗК. 2 *Гнучкість мислення:* набуття гнучкого мислення, відкритість до застосовування концептуальних і базових знань у практичних ситуаціях, розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК. 3 *Креативність:* здатність до генерування нових ідей (креативність), прийняття обґрунтованих рішень, адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК. 4 *Робота в команді:* здатність працювати в команді, налагоджувати міжособистісної взаємодії, мотивувати людей та рухатися до спільної мети при вирішенні професійних завдань, бути критичним та самокритичним.
- ЗК. 5 *Комунікативні навички:* здатність здійснювати усну і письмову комунікацію професійного спрямування державною та іноземною мовами.
- ЗК. 6 *Технологічні здатності:* навички використання інформаційних і

комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу та використання інформації з різних джерел.

- ЗК. 9 *Соціальні та етичні зобов'язання*: здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та свідомо.
- ЗК. 10 *Автономність*: здатність працювати автономно, визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- ФК. 1 Знання понятійно-категоріального апарату та методів політичної науки, основних галузей (напрямків) політичного знання.
- ФК. 3 Знання основних компонентів політичного процесу на світовому, регіональному та національному рівнях.
- ФК. 4 Знання принципів політологічного підходу до аналізу соціально-політичних явищ і процесів, окремих суб'єктів та інститутів; засад та технологій політичного прогнозування.
- ФК. 7 Уміння аналізувати специфіку основних етапів розвитку політики та світового політичного процесу.
- ФК. 9 Уміння об'єктивно і критично оцінювати життєво важливу соціально-політичну інформацію.
- ФК. 10 Уміння проводити кваліфікований аналіз і давати оцінку прийнятним рішенням, постановам органів законодавчої, виконавчої влади, партійних і громадських організацій, їх лідерів.
- ФК. 11 Здатність приймати участі в дослідженнях політики з використанням основних методів сучасної політичної науки.
- ФК. 13 Здатність застосувати прогностичні методи дослідження операцій у процесі підготовки та прийняття політичних рішень.

Міждисциплінарні зв'язки: «Загальна теорія політики», «Сучасна зарубіжна політологія».

Здобувач допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, передбачені робочою програмою з навчальної дисципліни на семестр.

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1.1. Загальні положення

Самостійна робота здобувача вищої освіти – це активні форми індивідуальної і колективної діяльності, спрямовані на закріплення пройденого матеріалу, формування навичок аналітичної роботи та вміння на практиці реалізовувати отримані знання.

Основними завданнями самостійної роботи є:

- вироблення навичок ефективної самостійної пізнавальної діяльності з опрацювання та засвоєння навчального матеріалу з навчальної дисципліни;
- підвищення ефективності навчального процесу за допомогою організації позааудиторного навчання відповідно до особистих здібностей кожного здобувача вищої освіти;
- оволодіння культурою розумової праці, вмінням орієнтуватися у потоці наукової інформації, розвиток незалежності мислення, формування власного погляду на питання, що вивчаються;
- формування потреби до неперервної самоосвіти, самовдосконалення своїх знань, поширення кругообігу.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти починається після вступної лекції, на якій викладач дає основні рекомендації щодо методики самостійного опанування курсом «Національна безпека».

Самостійна підготовка здійснюється у таких формах:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури тощо;
- вивчення окремих змістових модулів курсу (тем або питань), що передбачені для самостійного опрацювання з метою реферування, складання тезисного плану, конспекту тощо;
- реферування першоджерел;
- аналіз, синтез, порівняння, узагальнення явищ, фактів, закономірностей, викладених у друкованих джерелах інформації, з метою підготовки відповідей на поставлені напередодні запитання;
- підготовка додаткового матеріалу до лекції відповідно до заданого плану;
- підготовка до виступу на практичному занятті;
- підготовка письмових завдань з самостійної роботи відповідно до заданого плану до кожної з тем навчальної дисципліни;
- підготовка індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- підготовка до проведення контрольних заходів;
- робота з пошуковими системами Інтернет.

Загальні рекомендації до організації самостійної роботи:

1. Уважно ознайомитись із розгорнутим змістом дисципліни, використовуючи конспект лекцій та відповідну літературу.

2. Знайти та визначити місце зазначених для самостійної роботи тем у загальній структурі курсу.

3. Уважно прочитати питання за кожною темою та знайти відповіді на них у рекомендованій літературі.

4. Законспектувати найважливіші теоретичні положення кожної теми.

5. У ході опрацювання теоретичного матеріалу визначити незрозумілі теоретичні виклади з метою подальшої консультації з викладачем.

6. Найбільш складні теоретичні положення рекомендується зазначити у окремому конспекті з метою їх засвоєння та подальшої рекомендації з викладачем.

7. Вивчаючи матеріал, чітко відокремлювати його теоретичну та практичну частини.

8. За вибором здобувача вищої освіти, окремі теоретичні теми або питання можна оформити у вигляді реферату.

9. Опрацьовуючи практичний матеріал, постійно звертати увагу на його значущість та перспективи подальшого втілення у життя.

10. Самостійну роботу виконувати систематично, за відповідним планом.

11. Завдання з самостійної роботи розглядатимуться під час проведення практичних занять.

Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти з дисципліни визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота здобувача вищої освіти забезпечується навчально-методичними матеріалами, передбаченими робочою навчальною програмою дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, методичними рекомендаціями з проведення практичних занять; методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи та виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань тощо.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи й виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався під час аудиторних навчальних занять.

1.2. Теми, обсяг та завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Форма контролю
		Денна	Заочна	
1	Тема 1. Поняття та зміст загальної теорії національної безпеки (націобезпекознавства).	1	3	Індивідуальна, групова співбесіда,
2	Тема 2. Система загроз національній безпеці.	2	4	
3	Тема 3. Національні інтереси і стратегічні національні пріоритети.	1	4	

4	Тема 4. Державна політика забезпечення національної безпеки України.	2	4	усне, письмове опитування, виконання практичних завдань
5	Тема 5. Правові аспекти забезпечення національної безпеки України.	2	4	
6	Тема 6. Система забезпечення національної безпеки в Україні.	2	4	
7	Тема 7. Державне управління національною безпекою України.	2	4	
8	Тема 8. Недержавне управління національною безпекою України.	2	5	
9	Тема 9. Політична безпека України.	2	4	
10	Тема 10. Економічна безпека України.	2	4	
11	Тема 11. Воєнна безпека України.	2	4	
12	Тема 12. Соціальна безпека України.	1	4	
13	Тема 13. Екологічна безпека України.	1	5	
14	Тема 14. Науково-технологічна безпека України.	2	5	
15	Тема 15. Інформаційна безпека України.	2	4	
	Разом:	26	62	

Здобувач вищої освіти має письмово виконати запропоновані завдання до кожної теми, які оцінюються відповідно до зазначених у цих методичних рекомендаціях критеріїв оцінювання.

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади національної безпеки.

Тема 1. Поняття та зміст загальної теорії національної безпеки (націобезпекознавства).

Завдання для самостійної роботи:

1. Схарактеризуйте основні групи визначень поняття «безпека».
2. Обґрунтуйте евристичні можливості синергетики при формуванні націобезпекознавства.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [14], навчально-наукова література [3], [4], [5], [10], [12];
- *допоміжна література* [3], [4], [14], [37], [41].

Тема 2. Система загроз національній безпеці.

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть таблицю: загрози безпеці людини, суспільства і держави.
2. Проведіть аналіз співвідношення величин яке дозволяє стверджувати про переростання потенційної загрози національній безпеці у реальну.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [3], [14], навчально-наукова література [3], [4], [5], [10], [12];
- *допоміжна література* [3], [4], [14], [19], [41], [56].

Тема 3. Національні інтереси і стратегічні національні пріоритети.

Завдання для самостійної роботи:

1. Розробіть механізм взаємоузгодження інтересів особи, суспільства і держави.
2. З'ясуйте, як оцінюється роль «націоналізму» у сучасному світі і в Україні зокрема.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [14], [17], [19], навчально-наукова література [3], [4], [5], [10], [12];
- *допоміжна література* [1], [11], [12], [14], [15], [31], [41], [54], [56].

Змістовий модуль 2. Забезпечення національної безпеки України.

Тема 4. Державна політика забезпечення національної безпеки України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть синхроністичну таблицю про геополітичні інтереси.
2. Складіть синхроністичну таблицю джерел міжнародних небезпек.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [3], [10], [14], [17], [19], [20], навчально-наукова література [3], [4], [5], [10], [12];
- *допоміжна література* [1], [9], [12], [14], [15], [16], [18], [31], [44], [54].

Тема 5. Правові аспекти забезпечення національної безпеки України.

Завдання для самостійної роботи:

1. З'ясуйте, чи відображає Закон України «Про національну безпеку України» весь спектр питань з національної безпеки нашої країни? Обґрунтуйте своє судження.
2. У формі таблиці визначте та охарактеризуйте взаємозв'язок та відмінності Стратегії національної безпеки та Національної стратегії держави.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [14], [17], [18], навчально-наукова література [3], [4], [5], [10], [12];
- *допоміжна література* [14], [31], [56].

Тема 6. Система забезпечення національної безпеки в Україні.

Завдання для самостійної роботи:

1. Визначте етапи та охарактеризуйте особливості реформування системи забезпечення національної безпеки в сучасній Україні.

2. Розкрийте показники ефективності системи забезпечення національної безпеки в Україні.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [5], [9], [10], [14], [15], [17], [19], навчально-наукова література [3], [4], [5], [10], [12];
- *допоміжна література* [10], [14], [15], [19], [31], [56].

Тема 7. Державне управління національною безпекою України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Оцініть сучасний стан вітчизняного організаційно-правового забезпечення державного управління у сфері національної безпеки.
2. Визначте та охарактеризуйте силові і несилові методи забезпечення національної безпеки.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [2], [5], [10], [12], [14], [17], навчально-наукова література [3], [4], [5], [10], [12];
- *допоміжна література* [1], [14], [55].

Тема 8. Недержавне управління національною безпекою України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризуйте процес розвитку громадянського суспільства в сучасній Україні та його інститутів як фактору забезпечення соціально-політичної стабільності і безпеки.
2. Визначте та розкрийте сутність механізмів державного регулювання діяльності недержавних інституцій в контексті забезпечення національної безпеки України.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [7], [10], [11], навчально-наукова література [3], [4], [5], [10], [12];
- *допоміжна література* [14].

Змістовий модуль 3. Стратегія національної безпеки України.

Тема 9. Політична безпека України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Назвіть механізми досягнення політичної стабільності і забезпечення політичної безпеки.
2. З'ясуйте роль воєнного елемента в урегулюванні політичних конфліктів.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [10], [14], [17], навчально-наукова література [3], [4], [5], [10], [14];
- *допоміжна література* [14], [33], [34], [35], [36], [43], [47].

Тема 10. Економічна безпека України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Назвіть та структуруйте в хронологічному порядку нормативно-правову базу економічної безпеки України.
2. У формі таблиці порівняйте загрози та ризики міжнародній економічній безпеці. Визначте, які з них впливають на стан економічної безпеки України.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [3], [6], [10], [14], [17], навчально-наукова література [3], [4], [5], [7], [10];
- *допоміжна література* [2], [5], [8], [17], [21], [22], [32], [38], [40], [50].

Тема 11. Воєнна безпека України.

Завдання для самостійної роботи:

1. З'ясуйте складові системи воєнної безпеки України і їх призначення.
2. Назвіть та охарактеризуйте механізми забезпечення воєнної безпеки України.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [2], [5], [10], [14], [15], [17], навчально-наукова література [3], [4], [5], [10], [12];
- *допоміжна література* [1], [13], [14], [30], [44], [45], [49], [53].

Тема 12. Соціальна безпека України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Виявіть закономірні зв'язки між екологічною ситуацією та медичною інфраструктурою в Україні.
2. Розкрийте зміт етнополітики як складової внутрішньої політики та системи національної безпеки України.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [3], [10], [14], [17], навчально-наукова література [2], [3], [4], [10];
- *допоміжна література* [7], [14], [23], [29], [51].

Тема 13. Екологічна безпека України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте індикатори та порогові рівні екологічної безпеки держави.
2. Назвіть глобальні проблеми людства та визначте місце в них екологічних проблем.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [3], [10], [14], [16], [17], навчально-наукова література [3], [4], [10], [13];
- *допоміжна література* [6], [14], [28], [42], [46].

Тема 14. Науково-технологічна безпека України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Надайте оцінку сучасному стану і тенденціям розвитку освіти і науки України.
2. Використовуючи данні Державної служби статистики України (www.ukrstat.gov.ua) проаналізуйте динаміку показників наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності за останні п'ять років.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [8], [13], [14], [17], навчально-наукова література [1], [3], [4], [6], [10];
- *допоміжна література* [14], [38], [39], [48], [52].

Тема 15. Інформаційна безпека України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Назвіть сучасні засоби інформаційного впливу на суспільство й дайте їм стислу характеристику.
2. Визначте та охарактеризуйте механізми протидії інформаційним викликам гібридної війни в Україні.

Рекомендовані джерела інформації:

- *основна література:* нормативні документи [1], [4], [11], [14], [17], навчально-наукова література [1], [3], [4], [5], [8], [9], [10], [11];
- *допоміжна література* [13], [19], [20], [24], [25], [26], [27], [44].

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. Загальні положення

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (далі ІНДЗ) є однією з форм освітнього процесу, що виконуються під час позааудиторної самостійної роботи. ІНДЗ виконуються здобувачами вищої освіти самостійно з одержанням необхідних консультацій з боку викладача.

Видами ІНДЗ з навчальної дисципліни «Національна безпека» є есе / доповідь з презентацією / реферат.

Вид ІНДЗ та його тематика обираються здобувачами вищої освіти самостійно із запропонованого нижче переліку тем, або виконуються на іншу, узгоджену із викладачем тему в межах дисципліни, що вивчається. ІНДЗ оцінюється відповідно до зазначених у цих методичних рекомендаціях критеріїв оцінювання.

Есе – це самостійна письмова реферативно-аналітична праця з вільною композицією, що написана на основі опрацювання відповідних джерел, висвітлює сучасний стан конкретної проблеми і містить науково обґрунтований власний погляд на неї, а також відповідь на запитання про перспективи та можливі способи її розв'язання. Ця навчальна робота передбачає вираження здобувачем вищої освіти своєї точки зору, особистої суб'єктивної оцінки предмета міркування, дає можливість нестандартного (творчого), оригінального висвітлення матеріалу.

Доповідь – це документ, у якому викладається самостійно опрацьована певна проблема (тема, питання) за навчальними посібниками, спеціальною літературою та іншими джерелами, подаються висновки, пропозиції. Вона призначена для усного (публічного) читання та обговорення. Метою доповіді є формування у студентів вміння пов'язувати теорію з практикою, користуватися літературою, популярно викладати складні питання, триматися перед аудиторією. Робота над доповіддю спрямована на формування у студентів уміння викладати сутність певного питання, коментувати конкретну думку, подію, факт, дати їм авторську аналітичну оцінку.

Для наочної підтримки захисту доповіді створюється презентація.

Презентація – це представлення результатів самостійної роботи студента з опрацювання обраної теми. Мета презентації – набуття студентами навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження. Презентація дозволяє подати матеріал більш наглядно, індивідуально, з використанням елементів якісної графіки, відеоматеріалів, звуковим супроводом. Використання комп'ютерних презентацій сприяє розвитку наочно-образного мислення, стійкості уваги, образної пам'яті, уважності, спостережливості, стимулює продуктивні творчі функції мислення.

Реферати – це індивідуальні завдання, які сприяють поглибленню і розширенню теоретичних знань здобувачів вищої освіти з окремих тем

дисципліни, розвивають навички самостійної творчої роботи з навчальною та науковою літературою, розвивають та закріплюють первинні навички дослідницької діяльності, а також застосуванні отриманих знань у здійсненні професійній діяльності. Ця навчальна робота прищеплює навички узагальнення програмного матеріалу, використання різноманітних джерел, складання бібліографії з теми дослідження, уміння робити порівняльний аналіз, контент-аналіз, зіставляти та узагальнювати різні підходи, погляди, конкретний матеріал, розкривати своє ставлення до досліджуваних проблем, робити правильні обґрунтовані висновки.

2.2. Тематика та вимоги до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання

Рекомендовані теми індивідуального навчально-дослідного завдання

№ з/п	Завдання	Кількість годин	
		Денна	Заочна
	<i>Есе</i>		
1	Вплив міжнародної безпеки на стан національної безпеки України.		
2	Глобальна та національна безпека: критерії співмірності.		
3	Гуманітарні проблеми забезпечення інформаційної безпеки в Україні.		
4	Дотримання прав національних меншин в Україні.		
5	Інформаційна війна і національна безпека України.		
6	Національно-державні інтереси України у новій геополітичній ситуації.		
7	Новітні виклики національній безпеці України.		
8	Оцінка продовольчої безпеки України.		
9	Оцінка рівня соціальної безпеки України.		
10	Оцінка стану економічної безпеки України.		
11	Перспективи розвитку і шляхи вдосконалення системи забезпечення національної безпеки України.		
12	Проблема без'ядерного статусу України з позиції національної безпеки.		
13	Проблеми екологічної безпеки в Україні.		
14	Проблеми науково-технологічної безпеки України.		
15	Роль громадських організацій в забезпеченні національної безпеки.		
16	Роль ЄС, НАТО і США у формуванні спільної концепції системи безпеки.		
17	Україна в системі європейської та міжнародної безпеки.		
18	Фінансова безпека України: реальні загрози, стратегія забезпечення.		

	<i>Доповідь з комп'ютерною презентацією / реферат</i>		
1	Джерела і види загроз національній безпеці України.		
2	Еволюція загроз національній безпеці України за роки незалежності.		
3	Проблеми внутрішнього безпекового середовища, що загрожують національній безпеці.		
4	Зовнішні виклики національній безпеці України.		
5	Геополітична безпека України.		
6	Глобалізація і міжнародна безпека.		
7	Посередницька діяльність України у регіональних і міждержавних конфліктах.		
8	Україна в системі європейської та міжнародної безпеки.		
9	Проблема без'ядерного статусу України з позиції національної безпеки.		
10	Миротворча діяльність України.		
11	Міжнародний тероризм як проблема безпеки.		
12	ОБСЄ і стратегія європейської безпеки.		
13	Стратегія безпеки ЄС. Оборонні виміри ЄС.		
14	Національна безпека України і Польщі: порівняльний аналіз.		
15	Національна безпека України і США: порівняльний аналіз.		
16	Партнерські відносини України і НАТО: історія та сучасність.		
17	Проблеми правового регулювання забезпечення національної безпеки та напрями їх вдосконалення.		
18	Система безпеки: складові, види та принципи побудови.		
19	Недержавна система безпеки.		
20	Адаптація зарубіжного досвіду реформування сектору безпеки і оборони України.		
21	Державні механізми забезпечення внутрішньополітичної безпеки України.		
22	Проблеми релігійної безпеки України.		
23	Основні загрози економічній безпеці України.		
24	Оцінка економічної безпеки України.		
25	Зовнішньоекономічна безпека держави та основні індикатори її стану.		
26	Воєнна доктрина і стратегія безпеки України.		
27	Оцінка воєнної безпеки України.		
28	Основні загрози соціальній безпеці України.		
29	Оцінка соціальної безпеки держави.		
30	Демографічна безпека України: стан та перспективи.		
31	Екологічна безпека держави та шляхи її забезпечення.		

32	Оцінка екологічної безпеки України.		
33	Основні загрози національній технологічній безпеці України.		
34	Стан та шляхи вирішення проблем нейтралізації загроз національній безпеці України у науково-технологічній сфері.		
35	Напрями державної політики у сфері інформаційної безпеки.		
36	Конфіденційна інформація. Джерела й канали втрати конфіденційної інформації.		
37	Державна таємниця. Методи та засоби захисту від витоку інформації.		
	Разом	20	20

При підготовці та написанні есе рекомендується використовувати наступний досвід:

1. Здобувач вищої освіти повинен уважно ознайомитися з рекомендованою тематикою есе, запропонованою в цій розробці, і вибрати тему. Можна запропонувати свою власну тему есе.

2. З'ясувати зміст обраної теми та цільову настанову, проконсультуватися з цього приводу у викладачів, визначити і накреслити головні питання які підлягають розгляду.

3. При необхідності скласти план особистої роботи. У плані визначити терміни написання есе, редагування, виготовлення наочних матеріалів (ілюстрацій, таблиць, схем тощо).

4. Підготувати список необхідної літератури з теми. У цій роботі доцільно користуватися каталогами бібліотек.

5. Вивчити рекомендовану літературу, тобто вибрати основні положення, які відносяться до теми есе, з'ясувати фактичний матеріал та висновки, до яких приходить автор. Під час вивчення літератури треба робити відповідні записи, які потім слід використати при написанні есе.

Характеристика та вимоги до основних компонентів змісту есе:

При написанні есе бажано дотримуватися відповідних вимог.

Структура есе включає такі основні елементи (орієнтовна):

- титульний аркуш (додаток А);
- вступ, де стисло визначається актуальність та суть проблеми (20 % обсягу роботи);
- основна частина, де викладається власний погляд (позиції) на проблему (60 % обсягу роботи);
- висновок, який містить підсумкове судження (20 % обсягу роботи);
- список використаних джерел (не більше 5 найменувань);
- додатки (за необхідністю).

Титульна сторінка есе оформлюється за встановленим зразком (див. додаток А) та є першою сторінкою індивідуального завдання, проте номер на ній не проставляється.

У **Вступі** необхідно відобразити суть та обґрунтування вибору теми, структуру її розгляду, здійснити перехід до основного судження. На цьому етапі важливо правильно сформулювати питання, на яке автор збирається знайти відповідь під час дослідження.

Основна частина передбачає розкриття обраної теми твору, де буде сформульовано судження, розкрито аргументацію та аналіз, використовуючи обґрунтування тез і роздумів, докази, факти і приклади на підтримку

У **висновках** необхідно викласти основне судження, резюмувати аргументи на захист основного судження, показати особисті думки щодо висвітленої теми.

Список використаних джерел містить перелік літературних джерел, що використовуються при підготовці есе.

Додатки складаються з допоміжних таблиць, розмір яких більший за одну сторінку, діаграм, схем, інструкцій, методик, звітної документації, допоміжних ілюстрацій, тощо і нумеруються в тій послідовності, в якій на них надаються посилання в тексті.

Структуру есе визначають висунуті до нього вимоги, де думки автора: 1) викладено у формі коротких тез; 2) підкріплені доказами – за тезою слідують аргументи: вступ; теза, аргументи; теза, аргументи; теза, аргументи; висновок. Автор може використовувати декілька аргументів на користь кожної тези для більшої переконливості обраної тези.

Правила оформлення есе:

Есе виконується на стандартних аркушах формату А4 (210x297) і розміщується на одній стороні аркуша. Тип шрифту – Times New Roman Cyr. Шрифт основного тексту – звичайний, розмір 14; абзац – 1,25; інтервал – 1,5; текст повинен бути відформатованим по ширині й без перенесень.

Кожна сторінка має однакові поля: ліве – 20 мм, праве – 10 мм, верхнє, нижнє – 20 мм. Загальний обсяг есе, виконаного на комп'ютері, – 7-10 сторінок без додатків. Сторінка тексту повинна містити 29-30 рядків.

Усі сторінки роботи послідовно нумерують арабськими цифрами, проставляючи їх у правому верхньому куті (без крапки). Нумерація сторінок починається з титульного листа, на якому цифра «1» не ставиться. Рисунки, таблиці (які розміщені в тексті роботи), список використаних джерел, додатки також включаються до наскрізної нумерації.

При написанні есе необхідно: викладати матеріал грамотно з використанням наукового стилю писемної мови, логічно, послідовно; дотримуватися основних вимог з використання цитат; чітко формулювати думки; узагальнювати результати досліджень. До нього можуть бути додані графіки, діаграми і таблиці, схеми, ілюстрації (кольорові, чорно-білі, ламіновані). Мова написання есе – українська.

При підготовці та написанні доповіді з презентацією рекомендується використовувати наступний досвід:

1. Здобувач повинен уважно ознайомитися з рекомендованою тематикою доповіді, запропонованою в цій розробці, і вибрати тему. Можна запропонувати свою власну тему доповіді.

2. З'ясувати зміст обраної теми та цільову настанову, визначити і накреслити головні питання які підлягають розгляду, проконсультуватися з цього приводу у викладачів.

3. Підібрати матеріал, обдумати і структурувати доповідь, підібрати демонстраційно-наочний матеріал.

4. При необхідності скласти план особистої роботи. У плані визначити терміни написання презентації, редагування.

5. Підготувати список необхідної літератури з теми. У цій роботі доцільно користуватися каталогами бібліотек.

6. Провести пробну репетицію виступу, підготуватися до відповідей на можливі запитання.

Характеристика та вимоги до основних компонентів змісту роботи:

При виконанні письмових індивідуально-дослідних завдань бажано дотримуватися відповідних вимог.

Структура індивідуального завдання включає такі основні елементи (орієнтовна):

- титульний аркуш;
- зміст дослідження;
- мета і предмет дослідження;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел (до 10 основних).

Титульна сторінка оформлюється за встановленим зразком (див. додаток А) та є першою сторінкою індивідуального завдання.

У **Вступі** необхідно відобразити суть та обґрунтування вибору теми, структуру її розгляду, здійснити перехід до основного судження. На цьому етапі важливо правильно сформулювати питання, на яке автор збирається знайти відповідь під час дослідження.

Основна частина передбачає розкриття обраної теми доповіді, де буде сформульовано судження, розкрито аргументацію та аналіз, використовуючи обґрунтування тез і роздумів, докази, факти і приклади на їх підтримку.

У **висновках** необхідно викласти основне судження, резюмувати аргументи на захист основного судження, показати особисті думки щодо висвітленої теми. Доповіді можуть включати в себе авторські рекомендації, пропозиції або інші мотиваційні елементи.

Список використаних джерел містить перелік літературних джерел, що використовуються при підготовці презентації. Список використаних джерел повинен бути з докладним зазначенням вихідних матеріалів. Крім електронних адрес потрібно вказувати і друковані видання.

Правила оформлення презентації:

Параметри сторінки:

- розмір слайдів має відповідати розміру екрана;
- орієнтація слайда – альбомна;
- ширина слайда – 24 см;
- висота слайда – 18 см;
- нумерувати слайди слід арабськими цифрами без знаків номера, рисочок тощо;
- формат показу слайдів – «Демонстрація»;
- графічний і текстовий матеріали розміщуються на слайдах так, щоб ліворуч і праворуч від краю слайда залишалось чисте поле шириною не менше 0,5 см.

Використовується програма PowerPoint. Обсяг: 13-15 слайдів у вигляді файлу формату *.ppt або *.pptx.

Мова презентації – українська.

Додаткові вимоги до змісту презентації (за Д. Льюїсом):

- кожен слайд має відображати одну думку;
- текст має складатися з коротких слів та простих речень;
- рядок має містити 6 – 8 слів;
- всього на слайді має бути 6 – 8 рядків;
- загальна кількість слів не повинна перевищувати 50;
- дієслова мають бути в одній часовій формі;
- заголовки мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні ідеї слайда;
- у заголовках мають бути і великі, і малі літери (а не тільки великі);
- слайди мають бути не надто яскравими – зайві прикраси лише створюють бар'єр на шляху ефективної передачі даних;
- кількість блоків статистичних даних на одному слайді має бути не більше чотирьох;
- підпис до ілюстрації розміщується під нею, а не над нею;
- усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі.

При підготовці та написанні реферату рекомендується використовувати наступний досвід:

1. Здобувач вищої освіти повинен уважно ознайомитися з рекомендованою тематикою рефератів, запропонованою в цій розробці, і вибрати тему. Можна запропонувати свою власну тему реферату.

2. З'ясувати зміст обраної теми та цільову настанову, проконсультуватися з цього приводу у викладачів, визначити і накреслити головні питання які підлягають розгляду.

3. При необхідності скласти план особистої роботи. У плані визначити терміни написання реферату, редагування, виготовлення наочних матеріалів (схем, таблиць, тощо).

4. Підготувати список необхідної літератури з теми. У цій роботі доцільно користуватися каталогами бібліотек.

5. Вивчити рекомендовану літературу, тобто вибрати основні положення, які відносяться до теми реферату, з'ясувати фактичний матеріал та висновки, до яких приходить автор. Під час вивчення літератури треба робити відповідні записи, які потім слід використати при написанні реферату.

Характеристика та вимоги до основних компонентів змісту реферату:

При написанні реферату бажано дотримуватися відповідних вимог.

Структура реферату включає такі основні елементи (орієнтовна):

- титульний аркуш (додаток А);
- зміст;
- вступ;
- основна частина, яка складається з 2-3 рівнозначних за обсягом розділів, кожний з яких завершується стислими висновками;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

Титульна сторінка реферату оформлюється за встановленим зразком (див. додаток А) та є першою сторінкою реферату, проте номер на ній не проставляється.

Зміст роботи подається на початку реферату. Він повинен бути оформлений як простий або розгорнутий план. Зміст містить назву та нумерацію усіх розділів і підрозділів.

У **Вступі** необхідно відобразити роль і значення проблеми (теми), що вивчається, вказати мету, завдання, об'єкт роботи.

Основна частина подається у вигляді систематизованої реферативної інформації та її аналізу, що передбачає безпосередній виклад змісту теми реферату, глибоке і всебічне висвітлення її основних положень.

У **висновках** необхідно підвести підсумки досліджень, які проведені в рефераті.

Список використаних джерел містить перелік літературних джерел, що використовуються при підготовці реферату. Список використаних джерел повинен складати не менше 10 найменувань. Мінімальна кількість джерел має становити не менше ніж 60 % найменувань за останні 5 років. Кількість Інтернет-документів не повинна перевищувати 15 % загальної кількості списку джерел.

Додатки складаються з допоміжних таблиць, розмір яких більший за одну сторінку, діаграм, схем, інструкцій, методик, звітної документації, допоміжних ілюстрацій, тощо і нумеруються в тій послідовності, в якій на них надаються посилання в тексті.

Орієнтований розподіл складових структури реферату та їх обсяг здійснюється в такому порядку:

Таблиця 1

Приблизний розподіл складових структури реферату

Основні елементи структури	Кількість сторінок	Обсяг
Титульний аркуш	1 стор.	Обсяг 15-20 сторінок
Зміст	1 стор.	
Умовні позначки (скорочення)	1 стор. <i>за необхідністю</i>)	
Вступ	1-2 стор.	
Основна частина: 2-3 рівновеликих розділи, які можуть складатися з 2-4 підрозділів (але не обов'язково). Кожна складова основної частини (розділи) завершується стислими висновками (<i>не виносяться до змісту</i>)	до 15 стор. (з загальним обсягом 20 стор.), або до 10 стор. (з загальним обсягом 15 стор.)	
Висновки	1-2 стор.	
Список використаних джерел	10-15 джерел	
Додатки	не регламентуються	Обсяг не обмежений

Правила оформлення реферату:

Текст реферату виконується на стандартних аркушах формату А4 (210x297) і розміщується на одній стороні аркуша. Тип шрифту – Times New Roman Суг. Шрифт основного тексту – звичайний, розмір 14; абзац – 1,25; інтервал – 1,5; текст повинен бути відформатованим по ширині й без перенесень.

Кожна сторінка має однакові поля: ліве – 20 мм, праве – 10 мм, верхнє, нижнє – 20 мм. Загальний обсяг реферату, виконаного на комп'ютері, – 15-20 сторінок, або 10-15 сторінок рукописного тексту.

Сторінка тексту повинна містити 29-30 рядків.

Розділи нумерують арабськими цифрами, підрозділи – двома арабськими цифрами, розділеними крапкою: перша означає номер розділу, друга – підрозділу. Номер розділу та підрозділу показують перед їх заголовком, у кінці заголовка крапку не ставлять. Підкреслювання, фарбування та переніс слів у заголовках не допускається. Кожний розділ треба починати з нової сторінки.

Усі сторінки роботи послідовно нумерують арабськими цифрами, проставляючи їх у правому верхньому куті (без крапки). Нумерація сторінок починається з титульного листа, на якому цифра «1» не ставиться. Рисунки, таблиці (які розміщені в тексті роботи), список використаних джерел, додатки також включаються до наскрізної нумерації.

При написанні реферату необхідно: викладати матеріал грамотно з використанням наукового стилю писемної мови, логічно, послідовно; чітко формулювати думки; узагальнювати результати досліджень у вигляді таблиць,

схем, діаграм, безпосередньо пов'язаних з питаннями теми, але їх кількість не повинна бути надмірною. Мова написання реферату – українська.

Оформлення ілюстрацій, таблиць, цитат у ІНДЗ за видами:

Усі ілюстрації (графіки, схеми, діаграми тощо) іменуються рисунками. Рисунки нумеруються послідовно в межах розділу та порядкового номера рисунка, розділених крапкою, наприклад: 3.2 (другий рисунок третього розділу). Рисунки повинні розміщуватися зразу після посилання на них у тексті ІНДЗ. Кожний рисунок повинен супроводжуватися змістовним підписом. Підпис розміщується під рисунком в один рядок з номером.

Таблиці повинні мати назву, яка відображає їх зміст. Таблиці повинні бути компактними, наочними і зрозумілими. Небажаним є перенос таблиць, якщо зони повністю вміщуються на одній сторінці.

Усі таблиці повинні бути пронумеровані. Номер таблиці ставиться зліва від назви і складається із номера розділу та порядкового номера таблиці, розділених крапкою, наприклад, 1.1. (перша таблиця першого розділу), 2.1 (перша таблиця другого розділу).

Скорочення слів у заголовках розділів, підрозділів, таблиць, додатків і в підписах під рисунками не допускається, а в тексті можливі лише загальноприйняті скорочення.

При написанні ІНДЗ обов'язковими є посилання на автора та джерело, звідки запозичені матеріал або окремі дані. Цитати, взяті із праць або офіційних документів, повинні відповідати оригіналу.

Перелік літературних джерел, використаних при виконанні ІНДЗ, наводять наприкінці тексту, а по тексту повинні бути наведені посилання, які подаються у квадратних дужках з вказівкою номеру джерела у списку літератури та сторінки, наприклад, [1, с. 15–11], або «... у працях [3–5]...», або «... у працях [3; 5]...» і т.д.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у ІНДЗ за видами:

Необхідно оформляти з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Література подається в алфавітному порядку або в порядку посилання в тексті.

Наведені в списку використаних джерел друковані праці записують мовою оригіналу і оформляють згідно з вимогами державного стандарту.

Зразок оформлення літератури:

1. Конституція України : офіц. текст. від 28.06.1996 р. № 254к/96-вр; у поточній редакції. *Законодавство України.* URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Глобальна та національна безпека : слов.-довід. / уклад.: Г. П. Ситник та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 139 с.

3. Розумний М. М. Виклики національного самовизначення : монографія. Київ : НІСД, 2016. 196 с.

4. Фесенко М. В. Проблеми адаптації зовнішньої політики України в умовах формування нового міжнародного порядку. *Геостратегічні пріоритети України в політичній, економічній, правовій та інформаційній сферах* : матеріали наук. конф., м. Київ, 15 жовт. 2015 р. Київ : Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка; Інститут міжнародних відносин, 2015. С. 33–35.

При виконанні ІНДЗ необхідно дотримуватись наступних вимог:

№ з/п	Критерії	Показники
1	Науковість, об'єктивність	Уміння поставити проблему, встановити її актуальність, сформулювати мету і завдання дослідження. Відображення основних термінів і фактичного матеріалу з теми дослідження. Знання існуючих способів і оригінальність власного вирішення проблеми, що досліджується. Уміння використовувати у дослідженні сучасний аналітичний і методологічний інструментарій, працювати з літературними джерелами. Повнота розкриття теми. Достовірність наданої інформації. Коректність змісту та фактів, наведених у ІНДЗ. Знання змісту виконаної роботи, вільне володіння інформацією з теми.
2	Відповідність стандартам оформлення	Знання і виконання вимог щодо оформлення змісту виконаної роботи (титульний лист, зміст, мета і предмет дослідження основна частина, висновки, список використаних джерел). Мовне оформлення та володіння стилем наукового викладу. У презентаціях: розміщення і комплектування об'єктів. Єдиний стиль слайдів.
3	Послідовність, системність	Уміння виокремити головне. Уміння подавати інформацію системно, логічно, послідовно, лаконічно та завершено.
4	Доступність	Простота і ясність викладу. Уміння логічно, доказово подати інформацію. Уміння описувати хід виконання дослідження. Використання інформаційних джерел і посилання на них. Логічність висловлювання думок, уміння порівнювати, аналізувати.

5	Зв'язок з життям (практичність)	Наявність рекомендацій щодо використання результатів дослідження.
6	Свідомість, творчість і активність	Розуміння і аргументація актуальності теми. Уміння оцінювати достовірність отриманих результатів, узагальнювати і робити висновки. Виявлення власного ставлення до проблеми. Творчий підхід, самостійність, оригінальність в опрацюванні матеріалу. Уміння аргументовано захищати власну точку зору. Уміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.
7	Наочність	Використання під час захисту ІНДЗ засобів унаочнення та якості їх виконання. Відповідність ілюстрацій темі і результатам дослідження. Схеми, графіки тощо, чіткі, доступні до сприйняття. Використання інформаційних джерел і власних ілюстрацій (малюнків, фото, відео).

2.3. Захист індивідуального навчально-дослідного завдання

Захист індивідуального навчально-дослідного завдання відбувається на практичному занятті.

Представляючи свою роботу на захисті, здобувач вищої освіти повинен у стислому вигляді обґрунтувати актуальність теми та схарактеризувати структуру роботи; стисло викласти найбільш важливі положення та основний зміст роботи; коротко охарактеризувати результати дослідження.

На виступ здобувача відводиться до 5-7 хвилин. Виступ та відповіді на запитання, зауваження й побажання повинні показати найвищий рівень теоретичної підготовки здобувача вищої освіти, його всебічну ерудицію та вміння доступно викласти основні результати проведеного дослідження.

За результатами захисту індивідуального навчально-дослідного завдання викладач ухвалює рішення щодо оцінки роботи та робить позначку про захист на титульній сторінці завдання.

Повторний захист індивідуального навчально-дослідного завдання з метою підвищення оцінки не дозволяється.

2.4. Дотримання вимог академічної доброчесності

Згідно статті 42 Закону України «Про освіту» та «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»» (затверджено Вчено радою протокол № 9 від 26.04.2018, розміщено на офіційному веб-сайті університету:

https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P101.pdf) кожний здобувач повинен дотримуватися академічної доброчесності.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності при написанні ІНДЗ передбачає:

- самостійне виконання всіх етапів підготовки та написання навчальної роботи;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Якщо ІНДЗ у більшості складається з перефразованих ідей інших авторів без оригінального аналізу чи думок здобувача вищої освіти, воно все одно буде вважатися плагіатом, навіть якщо усі запозичені думки будуть правильно процитовані.

РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Тестові завдання для самоконтролю

Тестові завдання, які можуть бути використані для проміжного і підсумкового контролю знань.

1. Якому поняттю відповідає наступна дефініція «безпека людини, нації і держави, які, являючи триєдину органічну систему, утворюють систему національної безпеки»:

- 1) об'єкт націобезпекознавства;
- 2) предмет націобезпекознавства;
- 3) мета націобезпекознавства;
- 4) завдання націобезпекознавства.

2. Дайте визначення поняття «загроза»:

- 1) можливість того, що результати діяльності або ж бездіяльності людини призведуть до наслідків, які здійснюють вплив на реалізацію національних інтересів;
- 2) існування або можливість виникнення ситуації, за якої формуються передумови протидії забезпеченню безпеки;
- 3) об'єктивно існуюча можливість негативної дії тих чи інших чинників на соціальний організм;
- 4) проблема, яка отримала з певних причин й на певному відрізку часу сильне звучання і загострено сприймається суспільством.

3. Відповідно до ст. 3 Стратегії національної безпеки України і ст. 9 Воєнної доктрина України актуальні загрози національній безпеці України класифікуються за критерієм:

- 1) ймовірності реалізації;
- 2) суб'єктності;
- 3) масштабності;
- 4) характером здійснення.

4. Визначить проблему, яка перешкоджає формуванню та закріпленню системи національних цінностей в українському суспільстві:

- 1) внутрішня політична нестабільність;
- 2) криза ідентичності;
- 3) зниження ефективності системи освіти і виховання;
- 4) слабкість та неефективність інститутів державної влади.

5. Назвіть чинник, який є ключовим при прийнятті управлінських рішень суб'єктами державного управління національною безпекою:

- 1) матеріальні і політичні потреби;
- 2) певний національний інтерес;
- 3) соціальні цінності;
- 4) ієрархія національних інтересів.

6. Згідно з чинним Законом України «Про національну безпеку України» державна політика у сферах національної безпеки і оборони спрямована на захист:

- 1) прав людини;
- 2) громадського порядку;
- 3) природних і соціальних ресурсів;
- 4) людини і громадянина, суспільства, держави.

7. Назвіть, що становить систему нормативно-правового забезпечення національної безпеки:

- 1) норми Конституції України;
- 2) закони та постанови Верховної Ради України,
- 3) укази та розпорядження Президента України;
- 4) норми Конституції України, а також сукупність законів та підзаконних нормативних актів.

8. Назвіть, який нормативно-правовий акт України визначає основи та принципи національної безпеки і оборони, цілі та основні засади державної політики, що гарантуватимуть суспільству і кожному громадянину захист від загроз:

- 1) Закон України «Про національну безпеку України»;
- 2) Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України»;
- 3) Закон України «Про оборону України»;
- 4) Стратегія національної безпеки України.

9. Визначте, хто виступає суб'єктами системи забезпечення національної безпеки:

- 1) держава, суспільство, окремі громадяни;
- 2) державні інститути і громадські організації;
- 3) вітчизняні і міжнародні правозахисні групи;
- 4) система державних органів.

10. Оберіть правильне твердження, яке визначає один з основних принципів створення системи забезпечення національної безпеки:

- 1) організаційне забезпечення безпеки соціуму
- 2) верховенство права;
- 3) соціальна взаємодія між діючими соціальними суб'єктами;

- 4) баланс політичних інтересів суб'єктів системи забезпечення національної безпеки.

11. Встановіть, у взаємодії яких двох елементів відображена найбільш загальна модель системи управління національною безпекою:

- 1) дослідження і проєктування;
- 2) фіксування і порівнювання;
- 3) управляема частина і управляюча частина;
- 4) методи і засоби управління.

12. Назвіть, хто із суб'єктів системи державного управління національною безпекою вирішує питання про відповідність законів та інших правових актів у сфері національної безпеки і дає офіційне їх трактування:

- 1) Верховна рада України;
- 2) Конституційний Суд України;
- 3) суди загальної юрисдикції;
- 4) прокуратура України.

13. Укажіть одну з основних функцій, яка покладена на суб'єктів системи недержавного управління національною безпекою України:

- 1) налагодження та реалізація взаємодії з органами державної влади;
- 2) підтримка зв'язки з відповідними громадськими організаціями інших країн з метою обміну досвідом роботи;
- 3) проведення мирних зібрань;
- 4) виявлення і попередження дій джерел небезпеки, що зароджуються, загроз національній безпеці.

14. Назвіть основні фактори політичної безпеки:

- 1) комплекс умов, обставин і заходів, які забезпечують і сприяють внутрішній і зовнішній політиці безпеки України;
- 2) система певних заходів, органів, функцій держави і суспільства;
- 3) найефективніше вирішення проблем подолання кризи, подальшого стійкого розвитку;
- 4) вдосконалення політичного устрою суспільства, формування політики нової якості.

15. Назвіть ключові проблемні фактори у сфері захисту прав і свобод людини в Україні:

- 1) окупація, воєнні дії і гальмування реформ;
- 2) корумпованість в системі правоохоронних органів та проведення судової реформи;
- 3) загострення етнічних і релігійних протиріч;
- 4) обмеження прав і свобод особистості.

16. Визначте, якому поняттю відповідає наступна дефініція «держава і суспільство з усіма його інституціями»:

- 1) об'єкти економічної безпеки;
- 2) суб'єкти економічної безпеки;
- 3) компоненти системи економічної безпеки;
- 4) елементи економічної безпеки.

17. Укажіть небезпеку, яка становить загрозу безпеці України та суспільства на сучасному етапі в економічній сфері:

- 1) зниження інвестиційної та інноваційної активності і науково-технічного та технологічного потенціалу;
- 2) критична залежність національної економіки від кон'юнктури зовнішніх ринків;
- 3) офшоризація власності, що створює передумови для маніпулювання як фінансовими ресурсами, так і підтримкою з сторони іноземних, партнерів України;
- 4) відтік закордон інтелектуальних і трудових ресурсів.

18. Назвіть одну з основних умов забезпечення воєнної безпеки України:

- 1) верховенство права;
- 2) пріоритет договірних (мирних) засобів у розв'язанні конфліктів;
- 3) використання в національних інтересах міждержавних систем та механізмів міжнародної колективної безпеки;
- 4) посилення співробітництва зі світовими, європейськими та регіональними структурами колективної безпеки.

19. Назвіть, у якому році Україна приєдналась до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї:

- 1) 1991 р.;
- 2) 1994 р.;
- 3) 1996 р.;
- 4) 2006 р.

20. Визначте чинники, які впливають на формування соціальних ризиків, загроз та небезпек в Україні:

- 1) соціальні;
- 2) соціальні і економічні;
- 3) соціальні, економічні і внутрішньополітичні;
- 4) стан усіх сфер національної безпеки.

21. Укажіть головний механізм виконання державної системи екологічної безпеки України:

- 1) організація, управління та контроль;
- 2) моніторинг, планування;

- 3) дотримання нормативно-правових актів, санкції;
- 4) збереження природних екосистем, підтримка їх цілісності та функцій життєзабезпечення.

22. Укажіть найбільш конструктивний шлях управління загрозами та небезпеками в сфері науки і техніки:

- 1) об'єктивна оцінка сучасного стану науково-технологічної сфери в контексті аналізу рівня науково-технологічного потенціалу;
- 2) удосконалення законодавства України, яке регулює відносини у науково-технологічній сфері, і механізмів їх реалізації;
- 3) збільшення фінансування науково-технічної діяльності, вжиття заходів щодо підвищення престижу науково-технічної сфери;
- 4) забезпечення реалізації прав інтелектуальної власності.

23. Визначте, що становить найвищий ступінь інформаційного протиборства, спрямований на розв'язання різного роду конфліктів між державами, народами, націями та соціальними групами:

- 1) інформаційне протистояння;
- 2) інформаційна війна;
- 3) кібератаки;
- 4) хакерство.

24. Визначте, головну причину виникнення екологічних ризиків:

- 1) низька екологічна культура людини;
- 2) ефективність подолання екологічних наслідків Чорнобильської катастрофи;
- 3) технічний прогрес і виснаження природних ресурсів;
- 4) негативні кліматичні зміни на планеті.

3.2. Перелік запитань для підготовки до складання заліку

1. Сутність та зміст загальної теорії національної безпеки (націобезпекознавства).
2. Особливості націобезпекознавства як науки.
3. Сутність та зміст національної безпеки.
4. Поняття та зміст загроз національній безпеці.
5. Класифікація загроз національній безпеці.
6. Джерела загроз національній безпеці України, їх характерні ознаки.
7. Існуючі та прогнозовані загрози національній безпеці України.
8. Поняття та сутність національних інтересів.
9. Класифікація національних інтересів.
10. Пріоритети національних інтересів України, їх характеристика.
11. Сутність та зміст нормативно-правового забезпечення національної безпеки.

12. Принципи та засоби формування нормативно-правового поля забезпечення національної безпеки.
13. Система нормативно-правових актів у сфері забезпечення національної безпеки.
14. Основні положення Закону України «Про основи національної безпеки України».
15. Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України».
16. Стратегія національної безпеки України: сутність, призначення, мета та етапи реалізації.
17. Воєнна доктрина України: сутність, призначення, мета та механізми реалізації основних положень.
18. Міжнародне право як гарантія підтримання і збереження національної безпеки України.
19. Стратегічні цілі і пріоритети державної політики забезпечення національної безпеки.
20. Внутрішня і зовнішня політика у сфері національної безпеки, їх взаємозв'язок та єдність.
21. Напрями реалізації державної політики національної безпеки.
22. Фактори та умови забезпечення національної безпеки.
23. Стратегічні інтереси України у новій геополітичній ситуації.
24. Місце і роль України в регіональних і глобальних системах безпеки.
25. Участь України в загальноєвропейській та регіональних системах колективної безпеки.
26. Участь України в міжнародній миротворчій діяльності під егідою ООН, ОБСЄ, інших міжнародних організацій у сфері безпеки.
27. Участь України у заходах щодо боротьби з міжнародними організованими злочинними угрупованнями та міжнародним тероризмом, протидія поширенню ядерної та іншої зброї масового ураження і засобів її доставки тощо.
28. Сутність, мета та завдання системи забезпечення національної безпеки України.
29. Структура системи державного управління національною безпекою України.
30. Функції та повноваження Президента України в управлінні національною безпекою.
31. Функції Ради національної безпеки і оборони України у сфері управління національної безпеки.
32. Компетенція Кабінету Міністрів України у забезпеченні національної безпеки.
33. Діяльність Верховної Ради України у сфері забезпечення національної безпеки.
34. Повноваження Конституційного Суду, судів загальної юрисдикції та центральних органів виконавчої влади в управлінні національною безпекою України.
35. Функції складових сил забезпечення національної безпеки України.

36. Планування в системі управління безпекою.
37. Контроль в системі управління безпекою.
38. Поняття та зміст недержавної системи безпеки України.
39. Методи забезпечення національної безпеки України недержавною системою.
40. Структура недержавної системи забезпечення національної безпеки.
41. Участь громадян та їх об'єднань у забезпеченні національної безпеки України.
42. Функції та повноваження органів місцевого самоврядування і органів самоорганізації населення у сфері недержавної системи забезпечення національної безпеки.
43. Контроль в системі управління безпекою.
44. Поняття та зміст державної безпеки України.
45. Поняття та зміст політичної безпеки України.
46. Система забезпечення політичної безпеки.
47. Загрози політичній безпеці України та напрями забезпечення національної безпеки у цій сфері.
48. Поняття та зміст економічної безпеки України.
49. Показники економічної безпеки.
50. Загрози економічній безпеці України та напрями забезпечення національної безпеки у цій сфері.
51. Поняття та зміст воєнної безпеки України.
52. Загрози воєнній безпеці України та основні напрями забезпечення національної безпеки у цій сфері.
53. Перспективи розвитку і шляхи вдосконалення системи воєнної безпеки України.
54. Поняття та зміст соціальної безпеки України.
55. Загрози соціальній безпеці України та напрями забезпечення національної безпеки у цій сфері.
56. Загрози демографічній безпеці України та напрями їх усунення.
57. Поняття та зміст екологічної безпеки України.
58. Загрози екологічній безпеці України та напрями забезпечення національної безпеки у цій сфері.
59. Поняття та зміст науково-технологічної безпеки України.
60. Загрози науково-технологічній безпеці України та напрями їх усунення.
61. Головні загрози національним інтересам України в інформаційній сфері, їх причини та можливі наслідки.
62. Державна політика України у сфері національного інформаційного простору.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА»

Контрольними заходами оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни «Національна безпека» є поточний та підсумковий контроль. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	бали	Критерії
Практичні заняття	0 балів	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань або здобувач відмовляється від відповіді, або відсутній.
	1 бал	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
	2 бали	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
Самостійна робота здобувача (письмові завдання)	0 балів	Самостійна робота не виконана або не зарахована.
	1 бал	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі; фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) виконує окремі завдання самостійної роботи (знає послідовність виконання, проте виконані завдання містять багато суттєвих відхилень від установлених вимог).
	2 бали	Здобувач вищої освіти володіє глибокими знаннями, використовує їх у нестандартних ситуаціях; самостійно працює з інформацією відповідно до визначених завдань; систематизує та узагальнює навчальний матеріал, глибоко й всебічно розкриває зміст теоретичних питань.

		Виконуючи практичні завдання, самостійно користується обов'язковою й додатковою літературою, вільно оперує науковою термінологією, аргументує власні думки, аналізує та робить висновки. У повному обсязі виконує завдання самостійної роботи, впевнено презентує їх.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (есе / доповідь з комп'ютерною презентацією / реферат)	<i>есе</i>	
	1 бал	Представлений текст не є по формі есе (есе підміняється рефератом).
	2-3 бали	Есе не відповідає необхідному обсягу, змістовні зв'язки тексту есе з цитованими науковими текстами відсутні, внутрішня логіка есе порушена (текст є аплікацією з власної думки і «цитат» з наукових текстів). Представлено власну позицію за даною проблематикою на побутовому рівні без аргументації.
	4-5 балів	Есе відповідає необхідному обсягу, власна позиція здобувача формально підкріплена посиланнями на наукову літературу за відсутності змістовних зав'язків з цитованими науковими текстами. Проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів. Власна думка не достатньо аргументована практичними фактами.
	6-7 балів	Есе відповідає необхідному обсягу, власна позиція викладена. Проблема розкрита з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки й обґрунтування не присутні або явно не простежуються). Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти. Проте наукове обґрунтування виконано схематично, позиція здобувача і наукові тексти формально узгоджені, при цьому внутрішня логіка есе розмита.
	8-9 балів	Есе відповідає необхідному обсягу, власна позиція викладена грамотно. Проблема розкрита на теоретичному рівні, з обґрунтуваннями, з достатнім використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Власна думка аргументована практичними фактами.
10 балів	Есе відповідає необхідному обсягу, власна позиція викладена грамотно і самостійно. Проблема розкрита на теоретичному рівні, у	

		зв'язках і з обґрунтуваннями, з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Робота логічна, послідовна, композиційно чітка. Дано аргументацію своєї думки з опорою на практичні факти.
		<i>доповідь з комп'ютерною презентацією</i>
0 балів		Не зараховуються презентації, які є плагіатом або передруком з мережі Інтернета; проблема не розкрита або дана інформація не в контексті завдання; завдання не виконано.
1 бал		Презентація не відповідає необхідному обсягу, багато її частин не має відношення до теми дослідження. Відсутній план для створення повної і добре оформленої презентації. Зміст роботи не відповідає плану, інформація не точна або пропущена, відсутні висновки та узагальнення і внутрішня логічна послідовність. Оформлення має суттєві недоліки. Доповідь не відображає зміст роботи, більшість відповідей на запитання некоректні, неточні або неправильні, здобувач не володіє предметом дослідження.
2-3 бали		Презентація не відповідає необхідному обсягу, не містить вступу і висновків. Побудова презентації не дає чіткого уявлення про тему дослідження. Презентація погано організована, без творчих знахідок, багато необхідних елементів пропущені. В презентації не визначені ключові положення, інформація не точна, на більшість запитань не можливо знайти відповідь. Здобувачем вищої освіти представлено власну позицію за даною проблематикою на побутовому рівні без аргументації, висновки є нелогічними і необґрунтованими. Відповіді на запитання фрагментарні, або відсутні.
4-5 балів		Презентація відповідає необхідному обсягу, тема роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру, певний матеріал викладено некоректно, наявні ознаки компіляції, відсутні узагальнення, авторські висновки. Порушена логіка представленого матеріалу. Презентація організована без творчих знахідок. Є зауваження щодо оформлення тексту пропозицій та презентації. Деякі висновки є нелогічними і необґрунтованими. Наочні матеріали не

		відображають зміст передбачуваного дослідження. Відповіді на запитання фрагментарні, не точні.
6-7 балів		Презентація відповідає необхідному обсягу, тема розкрита з використанням сучасного аналітичного і методологічного інструментарію. Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти. Проте наукове обґрунтування виконано схематично, позиція здобувача і наукові/навчальні тексти формально узгоджені, зустрічається порушення логіки викладу. Аналіз літературних джерел зроблений поверхнево, інколи відсутні узагальнення, наукова полеміка, авторські висновки, посилання на першоджерела. Відповіді на питання в основному правильні, здобувач добре знає предмет роботи.
8-9 балів		Презентація відповідає необхідному обсягу, тема розкрита, всі частини презентації містять важливі твердження за темою дослідження, але має в основі декілька ключових положень, які не повністю розкривають тему дослідження, мають місце окремі недоліки неперинципового характеру. Здобувач вищої освіти демонструє вміння використовувати у дослідженні сучасний аналітичний і методологічний інструментарій, працювати з літературними джерелами, в логічній послідовності проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань, формулювати висновки за темою дослідження. Відповіді на питання в основному правильні, здобувач вищої освіти добре знає предмет роботи.
10 балів		Презентація відповідає необхідному обсягу, має в основі ключові положення, які повністю розкривають тему дослідження. Всі частини презентації пов'язані з метою і завданням дослідження. Подана інформація чітка і зрозуміла. Здобувач вищої освіти демонструє вміння використовувати у дослідженні сучасний аналітичний і методологічний інструментарій, творчий підхід, самостійність, оригінальність в опрацюванні матеріалу. Дослідження містить достатній і різноманітний масив опрацьованих інформаційних джерел, критичний огляд

	наукової і навчальної літератури, узагальнення і висновки, які дозволяють чітко визначити авторську позицію. Доповідь логічна, повна, стисла, проілюстрована бездоганно оформленими наочними матеріалами. Відповіді на запитання правильні, стислі, аргументовані.
<i>реферат</i>	
0 балів	Не зараховуються реферати, які є плагіатом або передруком з мережі Інтернет.
1 бал	Реферат виконаний самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки, або вони взагалі відсутні, тема не розкрита, робота не відповідає обсягу її оформлення не відповідає вимогам, список літератури менше 5 пунктів, з них менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів перевищує 15 % загальної кількості списку джерел.
2 бали	Реферат виконаний самостійно, оформлення відповідає вимогам, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки, тема не розкрита, частина значимої інформації відсутня, список літератури менше 5 пунктів, з них менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів перевищує 15 % загальної кількості списку джерел.
3 бали	Реферат виконаний самостійно, оформлення відповідає вимогам, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки, тема не розкрита, робота не відповідає обсягу, список літератури понад 5 пунктів, з них менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів перевищує 15 % загальної кількості списку джерел.
4 бали	Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, розкрита актуальність теми, в аналітичній частині подано опис основної проблеми,

		представлена основна література по темі, у висновку сформульовані загальні висновки, тема в цілому розкрита, проте частина значимої інформації не увійшла в зміст реферату, список літератури понад 8 пунктів, з них менше 50 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота ретельно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін.
5 балів		Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, розкрита актуальність теми, в аналітичній частині подано опис основної проблеми, представлена основна література по темі, у висновку сформульовані загальні висновки, тема в цілому розкрита, проте частина значимої інформації не увійшла в зміст реферату, список літератури понад 8 пунктів, з них не менше 50 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота ретельно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін.
6 балів		Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, розкрита актуальність теми, в аналітичній частині подано опис основної проблеми, представлена основна література по темі, у висновку сформульовані загальні висновки, тема повністю розкрита, список літератури понад 8 пунктів, з них не менше 50 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота ретельно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін.
7 балів		Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, обґрунтовано актуальність обраної теми, повно і чітко представлені основні теоретичні поняття, в аналітичній частині дано повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку сформульовані розгорнуті висновки, тема повністю розкрита, в рефераті дотримана структура написання реферату, список літератури понад 8 пунктів, з

		них не менше 50 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота грамотно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін.
8 балів		Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, обґрунтовано актуальність обраної теми, повно і чітко представлені основні теоретичні поняття, в аналітичній частині дано повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку сформульовані розгорнуті висновки, тема повністю розкрита, в рефераті дотримана структура написання реферату, список літератури понад 8 пунктів, з них не менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота грамотно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін.
9 балів		Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, обґрунтовано актуальність обраної теми, повно і чітко представлені основні теоретичні поняття, в аналітичній частині дано повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку сформульовані розгорнуті висновки, тема повністю розкрита, в рефераті присутня оригінальна ідея аналізу або структурування матеріалу, список літератури понад 8 пунктів, з них не менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота грамотно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін.
10 балів		Реферат виконаний самостійно і відповідає обсягу, обґрунтовано актуальність обраної теми, повно і чітко представлені основні теоретичні поняття, в аналітичній частині дано повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку сформульовані розгорнуті висновки, тема повністю розкрита, в рефераті присутня оригінальна ідея аналізу або

		структурування матеріалу, список літератури понад 10 пунктів, з них не менше 60 % найменувань за останні 5 років, кількість Інтернет-документів не перевищує 15 % загальної кількості списку джерел, робота грамотно оформлена і представлена до перевірки у визначений викладачем термін.
Підсумковий тест	0-30 балів	Робота складається з 30 тестових питань, кожне з яких має лише одну правильну відповідь, що оцінюється в 1 бал.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (залік)

Залік є накопичувальною формою контролю, тому кількість балів (100), необхідних для заліку, здобувач вищої освіти може отримати під час участі у практичних заняттях, виконання всіх видів самостійної роботи, індивідуального навчально-дослідного завдання, тестування.

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90–100 А)	Здобувач вищої освіти має ґрунтовні знання про сутність предмету національної безпеки як науки, її основні категорії; стадії формування загроз та небезпек. На високому рівні визначає види загроз національним інтересам і національній безпеці; об'єкти та суб'єкти національної безпеки; складові елементи системи забезпечення національної безпеки; основні принципи, повноваження та функції суб'єктів забезпечення національної безпеки; структуру та завдання системи державного та недержавного управління національною безпекою України; основні напрями державної політики з питань національної безпеки у різних сферах. Усні відповіді повні, логічні й обґрунтовані. На високому рівні вміє : використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі різних функціональних сфер національної безпеки, при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління національною безпекою; аналізувати роль зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на стан національної безпеки України; зміст нормативних актів, що безпосередньо регламентують відносини, пов'язані з підтриманням національної безпеки; визначати національні інтереси і стратегічні національні пріоритети України в системі національної, регіональної та міжнародної безпеки; визначати, аналізувати та оцінювати дію загроз національній безпеці у різних сферах. Виявляє вміння оцінювати основні напрями державної політики щодо нейтралізації та відвернення загроз

	національним інтересам України у різних функціональних сферах національної безпеки; визначати рівень національної безпеки у різних сферах та ефективність функціонування систем забезпечення національної безпеки; окреслювати перспективи можливих потенційних ризиків/загроз у сфері національної та регіональної безпеки та пропонувати шляхи їх нейтралізації.
Добре (82–89 В)	Здобувач вищої освіти має достатні знання про сутність предмету національної безпеки як науки, її основні категорії; стадії формування загроз та небезпек; види загроз національним інтересам і національній безпеці. У цілому вміє визначати види загроз національним інтересам і національній безпеці; об'єкти та суб'єкти національної безпеки; складові елементи системи забезпечення національної безпеки; основні принципи, повноваження та функції суб'єктів забезпечення національної безпеки. Виявляє розуміння структури та завдань системи державного та недержавного управління національною безпекою України, натомість під час визначення основних напрямків державної політики з питань національної безпеки у різних сферах припускається незначних помилок. Усні відповіді повні, логічні, натомість не завжди обґрунтовані. На достатньому рівні володіє вміннями використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі різних функціональних сфер національної безпеки, при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління національною безпекою; аналізувати роль зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на стан національної безпеки України; зміст нормативних актів, що безпосередньо регламентують відносини, пов'язані з підтриманням національної безпеки. У цілому вміє визначати національні інтереси і стратегічні національні пріоритети України в системі національної, регіональної та міжнародної безпеки; визначати, аналізувати та оцінювати дію загроз національній безпеці у різних сферах, однак потребує незначної допомоги з боку викладача. Виявляє вміння оцінювати основні напрями державної політики щодо нейтралізації та відвернення загроз національним інтересам України у різних функціональних сферах національної безпеки, однак у визначенні рівня національної безпеки у різних сферах та ефективності функціонування систем забезпечення національної безпеки виявляє невпевненість. У цілому вміє окреслювати перспективи можливих потенційних ризиків/загроз у сфері національної та регіональної безпеки та пропонувати шляхи їх нейтралізації.
Добре (74–81 С)	Здобувач вищої освіти має знання про сутність предмету національної безпеки як науки, її основні категорії; стадії формування загроз та небезпек; види загроз національним

	інтересам і національній безпеці. У визначенні видів загроз національним інтересам і національній безпеці; об'єктів та суб'єктів національної безпеки; складових елементів системи забезпечення національної безпеки; основних принципів, повноважень та функцій суб'єктів забезпечення національної безпеки припускається певних помилок. Не завжди виявляє розуміння структури та завдань системи державного та недержавного управління національною безпекою України. Визначення основних напрямків державної політики з питань національної безпеки у різних сферах викликає певні труднощі. Усні відповіді повні, логічні, натомість не завжди обгрунтовані. На середньому рівні володіє вміннями використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі різних функціональних сфер національної безпеки, при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління національною безпекою; аналізувати роль зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на стан національної безпеки України. Аналіз змісту нормативних актів, що безпосередньо регламентують відносини, пов'язані з підтриманням національної безпеки, викликає певні труднощі. Здатний визначати національні інтереси і стратегічні національні пріоритети України в системі національної, регіональної та міжнародної безпеки, натомість у визначенні, аналізі та оцінюванні дії загроз національній безпеці у різних сферах потребує допомоги. Не завжди вміє оцінювати основні напрями державної політики щодо нейтралізації та відвернення загроз національним інтересам України у різних функціональних сферах національної безпеки; визначати рівень національної безпеки у різних сферах та ефективність функціонування систем забезпечення національної безпеки та потребує незначеної допомоги з боку викладача. Не завжди адекватно окреслює перспективи можливих потенційних ризиків/загроз у сфері національної та регіональної безпеки та пропонує шляхи їх нейтралізації.
Задовільно (64–73 D)	Здобувач вищої освіти має недостатні знання про сутність предмету національної безпеки як науки, її основні категорії; види загроз національним інтересам і національній безпеці. У визначенні видів загроз національним інтересам і національній безпеці; об'єктів та суб'єктів національної безпеки; складових елементів системи забезпечення національної безпеки; основних принципів, повноважень та функцій суб'єктів забезпечення національної безпеки припускається значних помилок. На задовільному рівні знає стадії формування загроз та небезпек; структуру та завдання системи державного та недержавного

	управління національною безпекою України. Визначення основних напрямків державної політики з питань національної безпеки у різних сферах викликає труднощі. Усні відповіді повні, логічні, натомість не завжди обґрунтовані. Усні відповіді не повні, здобувач вищої освіти ускладнюється в їх обґрунтуванні. На задовільному рівні володіє вміннями використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі різних функціональних сфер національної безпеки, при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління національною безпекою; аналізувати роль зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на стан національної безпеки України. Аналіз змісту нормативних актів, що безпосередньо регламентують відносини, пов'язані з підтриманням національної безпеки, викликає значні труднощі. Не завжди виявляє вміння визначати національні інтереси і стратегічні національні пріоритети України в системі національної, регіональної та міжнародної безпеки; визначати, аналізувати та оцінювати дію загроз національній безпеці у різних сферах. Під час оцінювання основних напрямків державної політики щодо нейтралізації та відвернення загроз національним інтересам України у різних функціональних сферах національної безпеки; визначення рівня національної безпеки у різних сферах та ефективності функціонування систем забезпечення національної безпеки потребує значної допомоги з боку викладача. Не завжди вміє окреслювати перспективи можливих потенційних ризиків/загроз у сфері національної та регіональної безпеки та пропонувати шляхи їх нейтралізації.
Задовільно (60–63 E)	Здобувач вищої освіти на репродуктивному рівні має знання про сутність предмету національної безпеки як науки, її основні категорії; види загроз національним інтересам і національній безпеці. У визначенні видів загроз національним інтересам і національній безпеці; об'єктів та суб'єктів національної безпеки; складових елементів системи забезпечення національної безпеки; основних принципів, повноважень та функцій суб'єктів забезпечення національної безпеки припускається суттєвих помилок. На низькому рівні знає стадії формування загроз та небезпек; структуру та завдання системи державного та недержавного управління національною безпекою України. Визначення основних напрямків державної політики з питань національної безпеки у різних сферах викликає значні труднощі. Усні відповіді не повні й не обґрунтовані. На низькому рівні володіє вміннями використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі різних функціональних сфер національної безпеки, при виборі

	та реалізації концептуальних підходів щодо управління національною безпекою; аналізувати роль зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на стан національної безпеки України. Має значні труднощі у проведенні аналізу змісту нормативних актів, що безпосередньо регламентують відносини, пов'язані з підтриманням національної безпеки. Виявляє часткові вміння визначати національні інтереси і стратегічні національні пріоритети України в системі національної, регіональної та міжнародної безпеки; визначати, аналізувати та оцінювати дію загроз національній безпеці у різних сферах. Не виявляє здатності оцінювати основні напрями державної політики щодо нейтралізації та відвернення загроз національним інтересам України у різних функціональних сферах національної безпеки; визначати рівень національної безпеки у різних сферах та ефективність функціонування систем забезпечення національної безпеки та потребує суттєвої допомоги. Не вміє окреслювати перспективи можливих потенційних ризиків/загроз у сфері національної та регіональної безпеки та пропонувати шляхи їх нейтралізації.
Незадовільно (35–59 FX)	Здобувач вищої освіти має фрагментарні знання про сутність предмету національної безпеки як науки, її основні категорії; види загроз національним інтересам і національній безпеці. У визначенні видів загроз національним інтересам і національній безпеці; об'єктів та суб'єктів національної безпеки; складових елементів системи забезпечення національної безпеки; основних принципів, повноважень та функцій суб'єктів забезпечення національної безпеки припускається грубих помилок. Не володіє знаннями щодо стадій формування загроз та небезпек. Не виявляє розуміння структури та завдань системи державного та недержавного управління національною безпекою України; основних напрямків державної політики з питань національної безпеки у різних сферах. Усні відповіді часткові, не обґрунтовані. Не володіє вміннями використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі різних функціональних сфер національної безпеки, при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління національною безпекою; аналізувати роль зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на стан національної безпеки України. Під час аналізу змісту нормативних актів, що безпосередньо регламентують відносини, пов'язані з підтриманням національної безпеки припускається грубих помилок. Епізодично виявляє вміння визначати національні інтереси і стратегічні національні пріоритети України в системі національної, регіональної та міжнародної безпеки; визначати,

	аналізувати та оцінювати дію загроз національній безпеці у різних сферах. Не вміє оцінювати основні напрями державної політики щодо нейтралізації та відвернення загроз національним інтересам України у різних функціональних сферах національної безпеки; визначати рівень національної безпеки у різних сферах та ефективність функціонування систем забезпечення національної безпеки та потребує суттєвої допомоги. Не вміє окреслювати перспективи можливих потенційних ризиків/загроз у сфері національної та регіональної безпеки та пропонувати шляхи їх нейтралізації.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік; стандартизовані тести; есе / доповідь з комп'ютерною презентацією / реферат; завдання для самостійної роботи.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами поточного і підсумкового контролю

Поточний контроль (практичні (семінарські, лабораторні) заняття, самостійна робота, контрольні модульні роботи навчально-дослідні завдання тощо)					Сума
Модулі	Бали	Разом	Підсумковий тест	ІНДЗ	
Змістовий модуль 1. Концептуальні засади національної безпеки.			0–30	0–10	0–100
Тема 1.	0-4	0-12			
Тема 2.	0-4				
Тема 3.	0-4				
Змістовий модуль 2. Забезпечення національної безпеки України.					
Тема 4.	0-4	0-20			
Тема 5.	0-4				
Тема 6.	0-4				
Тема 7.	0-4				
Тема 8.	0-4				
Змістовий модуль 3. Стратегія національної безпеки України.					
Тема 9.	0-4	0-28			
Тема 10.	0-4				
Тема 11.	0-4				
Тема 12.	0-4				
Тема 13.	0-4				
Тема 14.	0-4				
Тема 15.	0-4				

**Таблиця відповідності шкал оцінювання
навчальних досягнень здобувачів вищої освіти**

Показник успішності (у балах)	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90–100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82–89	B (дуже добре)	добре	
74–81	C (добре)		
64–73	D (задовільно)	задовільно	
60–63	E (достатньо)		
35–59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю)	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
0–34	F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

Нормативні документи:

1. Конституція України : офіц. текст. від 28.06.1996 р. № 254к/96-вр ; у поточній редакції. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Воєнна доктрина України : Указ Президента України від 24.09.2015 р. № 555/2015. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015/stru#Text>
3. Державна стратегія регіонального розвитку на період регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>
4. Доктрина інформаційної безпеки України : Указ Президента України від 25.02.2017 р. № 47/2017. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>
5. Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України : Указ Президента України від 14.03.2016 р. № 92/2016. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92/2016#Text>
6. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Мінекономрозвитку України від 29.10.2013 р. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>
7. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 1. Ст. 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
8. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 09.12.2015 р. № 143-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/143-16#Text>
9. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
10. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01.07.2010 р. № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>
11. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
12. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
13. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 07.03.2018 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
14. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

15. Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності : Указ Президента України від 24.09.2014 р. № 744/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0011525-14#Text>
16. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
17. Стратегія національної безпеки України : Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
18. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>
19. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
20. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : від 27.06.2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

Навчально-наукова література:

1. Бурячок В. Л., Толубко В. Б., Хорошко В. О., Толюпа С. В. Інформаційна та кібербезпека: соціотехнічний аспект : підручник / за заг. ред. В. Б. Толубка. Київ : ДУТ, 2015. 288 с. http://www.dut.edu.ua/uploads/p_303_79299367.pdf
2. Вівчар О. І., Колесніков А. П. Соціальна безпека : навч. посіб. Тернопіль : ФО-П Шпак В. Б., 2015. 147 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/p_303_79299367.pdf
3. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики. Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-01/Vlasuk-fin-99d56.pdf>
4. Глобальна та національна безпека : підручник / В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянюк та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника, Ю. В. Ковбасюка. Київ : НАДУ, 2016. 784 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_330_42449633.pdf
5. Грицюк Ю. І. Основи національної безпеки України : навч. посіб. Львів : Вид-во ЛДУ БЖД, 2013. 408 с.
6. Денисов А. І. Господарсько-правове забезпечення технологічної безпеки держави : монографія. Харків : Юрайт, 2017. 232 с. URL: http://dSPACE.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12517/1/Denisov_2017_mon.pdf
7. Економічна безпека : навч. посіб. / З. Є. Варналій, П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул та ін. ; за ред. З. В. Варналія. Київ : Знання, 2009. 647 с.
8. Інформаційна безпека держави : підручник / В. М. Петрик та ін. ; за заг. ред. В. В. Остроухова. 2 т. Київ : Книжкова палата України, 2016. Т. 1. 264 с.; Т. 2. 328 с.
9. Інформаційна безпека (соціально-правові аспекти) : підручник / В. В. Остроухов, В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк та ін. ; за заг. ред.

- Є. Д. Скулиша. Київ : КНТ, 2010. 776 с. URL: <https://pidruchniki.com/politologiya/Page-2>
10. Ліпкан В. А. Національна безпека України : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : КНТ, 2009. 576 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-154.html>
11. Почепцов Г. Г., Чукут С. А. Інформаційна політика : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Київ, 2008. 663 с. URL: <https://pidruchniki.com/politologiya/Page-2>
12. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади) : підручник. Київ : НАДУ, 2012. 544 с. URL: <https://www.google.com/url>
13. Хилько М. І. Екологічна безпека України: навч. посіб. Київ, 2017. 267 с. URL: <http://www.philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/.pdf>
14. Циганов В. П. Політична безпека і безпечна політика: складові, ознаки, стан, тенденції. Київ : Ніка центр, 2006. 112 с.

Допоміжна література

1. Агресія Росії проти України: історичні передумови та сучасні виклики / П. П. Гай-Нижник, Л. Л. Залізняк, І. Й. Краснодемська, та ін. ; керівник проекту, упоряд. і наук. ред. П. П. Гай-Нижник. Київ : «МП Леся», 2016. 586 с. URL: <http://www.hai-nyzhnyk.in.ua/doc/2016doc.agresiya-rosii.php>
2. Акімова Л. М. Механізми державного управління економічною безпекою України: аналіз чинників впливу, систематизованих за окремими сферами її розвитку. *Аспекти публічного правління*. 2018. Т. 6. № 6-7. С. 5–13.
3. Антонов В. О. Об'єкти національної безпеки та їх особливості. *Держава і право*. Юридичні і політичні науки. Київ, 2013. Вип. 59. С. 65–71.
4. Антонов В. О. Суспільство як об'єкт національної безпеки Української держави. *Держава і право*. Юридичні і політичні науки. Київ, 2013. Вип. 60. С. 79–84.
5. Бандурка О. М., Духов В. Е., Петрова К. Я., Червяков І. М. Основи економічної безпеки : підручник. Харків : Вид-во нац. ун-ту внутр. справ, 2003. 236 с.
6. Барбашова Н. В. Взаємозв'язок понять «екологічний ризик» та «екологічна безпека». *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. Вип. 72. С. 245–253.
7. Білоус І. І. Поняття соціальної безпеки та її роль в системі національної безпеки держави. *Ефективна економіка*. 2019. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6955>
8. Гбур З. В. Економічна безпека як одна зі складових забезпечення національної безпеки України на сучасному етапі. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 18. С. 81–86.
9. Гедікова Н. П. Державна політика України у сфері транскордонного співробітництва в сучасних умовах євроінтеграції. *Країни Східного партнерства – V4: проблеми і перспективи співпраці* : міжнар. наук.-практ. конф. ; м. Одеса, 22 квіт. 2016 р. Одеса : ДВНЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2016. С. 154–156.

10. Гедікова Н. П. Забезпечення національної безпеки України в сучасних умовах євроінтеграційних процесів. *Соціально-гуманітарні пріоритети України в контексті євроінтеграційних процесів* : матеріали міжвузів. кругл. Столу ; м. Одеса, 16 листоп. 2017 р. / ред. кол. : С. В. Албул, Т. І. Койчева, Е. І. Мартинюк та ін. : від. за вип. О. Я. Надибська. Одеса, Астропринт, 2017. С. 29–31.
11. Гедікова Н. П. Національна безпека України у ліберальному ракурсі. *Перспективи*. 2011. № 2 (48). С. 23–32.
12. Гедікова Н. П. Пріоритетні і стратегічні завдання сучасної української геостратегії. *Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів* : II всеукр. наук.-практ. конф. ; м. Одеса, 10 лютого 2017 р. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2017. С. 7–9.
13. Гібридні загрози Україні і суспільна безпека. Досвід ЄС і Східного партнерства. Аналітичний документ. Київ, 2018. 105 с. URL: https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/blok_XXI-end_0202.pdf
14. Глобальна та національна безпека : слов.-довід. / уклад.: Г. П. Ситник, О. І. Пошедін, М. М. Шевченко, С. П. Завгородня, М. Г. Орел ; за заг. ред. Г. П. Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 139 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1vKllnekcLv--BWrnavv9hOpvWo30XrCS/view>
15. Горбулін В. П., Качинський А. Б. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки : монографія. Київ : НІСД, 2011. 286 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Gorbulin_Kachynsky-e2dd0.pdf
16. Гошовська В. А., Войтович Р. В. Глобалізація: нові моделі стратегічного партнерства України : навч.-метод. матер. Київ : НАДУ, 2015. 56 с. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ve>
17. Дацко О. І. Гуманітарні імперативи зміцнення економічної безпеки України. Львів : «Ліга-прес», 2015. 672 с. URL: <http://lv.niss.gov.ua/content/articles/files/DatskoMonoDrukVsya-002-671-d13a4.pdf>
18. Державна політика : підручник / ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін. Київ : НАДУ, 2014. 652 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/9fa81bc0-991f-47e7-817d-a853b8627f97.pdf
19. Дзьобань О. П., Настюк В. Я., Белевцева В. В. Проблеми захисту національних інтересів України у сфері державної безпеки в умовах геополітичних трансформацій ХХІ століття : монографія. Харків : Право, 2013. 295 с.
20. Дубов Д. В. Кіберпростір як новий вимір геополітичного суперництва : монографія. Київ : НІСД, 2014. 328 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Dubov_mon-89e8e.pdf
21. Ейтутіс Г. Д., Попова Д. В. Дослідження складових економічної безпеки

- України для сталого розвитку держави. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 62. С. 29–36.
22. Економічна безпека України : монографія / В. Г. Федоренко, І. М. Грищенко, О. Ф. Новікова, та ін. ; за ред. В. Г. Федоренка, І. М. Грищенко, Т. Є. Воронкової. Київ : ТОВ «ДКС центр», 2017. 462 с.
23. Зеркалов Д. В., Арламов О. Ю. Соціальні проблеми сталого розвитку : монографія. Київ : Основа, 2013. 566 с. URL: http://www.zerkalov.kiev.ua/sites/default/files/cpcr_m.pdf
24. Інформаційна війна і національна безпека : монографія / П. П. Ткачук, Р. В. Гула, О. І. Сивак та ін. Львів : Друкарня АСВ, 2015. 265 с.
25. Інформаційна складова державної політики та управління : монографія / С. Г. Соловйов, О. Є. Бухтатий, Ю. В. Нестеряк та ін. ; за заг. ред. Н. В. Грицяк. Київ : К.І.С., 2015. 319 с.
26. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії : аналітична доповідь / Т. Ісакова, С. Гнатюк, Д. Дубов та ін. ; за заг. ред. А. Баровської. Київ : НІСД, 2016. 109 с. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/375693/mod_resource/content/1/inform_vukluku.pdf
27. Кавун С. В., Носов В. В., Манжай О. В. Інформаційна безпека : навч. посіб. Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. 352 с.
28. Калашник О. М. Екологічна безпека як складова державної політики. України: понятійно-термінологічний аспект. *Демократичне врядування*. 2018. № 21. URL: <http://dv.lvivacademy.com/about>
29. Кальницька М. А. Соціальна безпека: поняття та рівні дослідження. *Глобальна та національні проблеми економіки*. 2017. № 17. С. 566–571.
30. Ковалів М. В., Іваха В. О. Воєнна безпека як чинник стабільності суспільства. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юридична : зб. наук. пр. Львів, 2015. Вип. 3. С. 124–132.
31. Концептуальні засади розвитку системи забезпечення національної безпеки України : аналітична доповідь / О. О. Резнікова, В. Ю. Цюкало, В. О. Паливода та ін. Київ : НІСД, 2015. 58 с.
32. Користін О. Є., Барановський О. І., Герасименко Л. В., Доля Л. М. Економічна безпека : навч. посіб. / за ред. О. М. Джужі. Київ : Алерта, 2010. 368 с.
33. Косілова О. І. Політична безпека в системі національної безпеки України. *Правова інформатика*. 2011. №1(29) С. 72–78.
34. Кравчук О. Особливості політичної безпеки України. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2011. Вип. 23. С. 85–89.
35. Кравчук О. Ю. Політична безпека України як наукова і практична проблема. *Міжнародний науковий журнал*. 2016. № 6(3). С. 82–83.
36. Кремень В. Г., Бінько І. Ф., Головащенко С. І. Політична безпека України: концептуальні засади та система забезпечення : монографія. Київ : МАУП, 1998. 92 с.
37. Ліпкан В., Максименко Ю. Націобезпекознавство: проблеми формування

- категорійно-понятійного апарату. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 8. С. 7–11.
38. Лойко В. В. Технологічна безпека як складова економічної безпеки. *Ефективна економіка*. Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. 2015. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_5_7
39. Маліцький Б. А. Визначення загроз національній безпеці України, що походять від стану науково-технологічної сфери. *Наука та наукознавство*. 2013. Ч. 1. № 4. С. 31–44.
40. Мандзіновська Х. О. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. *Наукові записки*. 2016. № 2 (53). С. 159–166.
41. Мітряєва С. І. Європейська безпека і Україна : навч. посіб. Ужгород : Ліра, 2008. 222 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/3708>
42. Омаров А. Е. Екологічна безпека як чинник національної безпеки держави. *Вісник національного університету цивільного захисту України*. 2016. Вип. 2(5). С. 132–141.
43. Орел М. Г. Системний аналіз чинників, які зумовлюють завдання державного управління у сфері політичної безпеки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 3. http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/42.pdf
44. Петренко В. М. Методика виховної роботи у військових підрозділах : підручник. Суми : Сумський держ. ун-т, 2016. 475 с. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/44670>
45. Правові основи воєнної безпеки України : монографія / Є. Л. Стрельцов, С. Т. Полторак, Ю. В. Аллеров, О. В. Кривенко, П. П. Богуцький ; відп. ред. Є. Л. Стрельцов. Львів : НАСВ, 2016. 188 с.
46. Приходько М. М. Екологічна безпека природних і антропогенно модифікованих геосистем : монографія. Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. 330 с.
47. Приходько Х. В. Політична безпека України: конституційно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 1. С. 36–40.
48. Рєвак І. О. Структура науково-технологічної безпеки України: теоретичні основи дослідження. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2010. Вип. 2. С. 3–13.
49. Ситник Г. П. Національна безпека України в контексті нових викликів і загроз : навч.-метод. матер. Київ : НАДУ, 2015. 56 с.
50. Скорук О. В. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика». 2016. Вип. 6. Ч. 3. С. 39–42.
51. Стан та перспективи соціальної безпеки в Україні: експертні оцінки : монографія / О. Ф. Новікова, О. Г. Сидорчук, О. В. Панькова та ін. Київ ; Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. 184 с.
52. Ткаленко Н. В. Структура науково-технічного потенціалу України. *Вісник ЖДТУ*. 2011. № 2 (56). С. 137–140.

- 53.Требін М. П. «Гібридна» війна як нова українська реальність. *Український соціум*. 2014. № 3. С. 113–127.
- 54.Шахов В., Мадіссон В. Національний інтерес і національна безпека в геостратегії України. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2013. № 2. С. 44–56.
- 55.Шляхи удосконалення системи державного управління забезпеченням національної безпеки України : навч. посіб. у 2 ч. / Г. П. Ситник, В. І. Абрамов, В. А. Мандрагеля та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситник. Київ : НАДУ, 2012. Ч. 2. 44 с. URL: <https://www.google.com/url>
- 56.Hedikova N. P. Ensuring national security of Ukraine under the change of international security environment. *Man, society, politics: topical challenges of the modernity : collective monograph* / N. M. Baklanova, O. V. Diachenko, L. M. Dunayeva, N. P. Hedikova, etc. Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. Pp. С. 39–55. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/81/915/2033-1>

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Президент України : офіційний сайт. URL: <http://www.president.gov.ua/>
2. Верховна Рада України : офіційний сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України : офіційний сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Урядовий кур'єр : офіційний сайт. URL: <http://www.ukurier.gov.ua/>
5. Міністерство оборони України : офіційний сайт. URL: <http://www.mil.gov.ua/>
6. Державна служба статистики України : офіційний сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua
7. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського : офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Національна парламентська бібліотека України : офіційний сайт. URL: <http://nplu.org>
9. Державна науково-технічна бібліотека України : офіційний сайт. URL: <http://www.gntb.gov.ua/ua/>
- 10.Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL: <http://library.pdpu.edu.ua>

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» : від 21.05.2020 р. URL: https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P002_2020.pdf
2. Положення про організацію самостійної роботи студентів Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» : від 25.07.2020 р. URL: https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P112.pdf
3. Положення про організацію контролю та оцінювання знань студентів Державного закладу "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» від 27.02.2020 р. URL: https://pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/polojennia/org_kontrol.pdf
4. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» : від 26.04.2018 р. URL: https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P101.pdf
5. Положення про порядок виявлення та встановлення фактів недоброчесності у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» : від 31.10.2019 р. URL: https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P102.pdf

Додаток А

Приклад титульної сторінки ІНДЗ

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра політичних наук і права

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

(есе/доповідь з презентацією/реферат)

з дисципліни « _____ »
(назва дисципліни)

на тему: « _____ »
(назва теми)

Здобувача (ки) вищої освіти ____ курсу
_____ групи
спеціальності _____

(прізвище та ініціали)

Викладач: _____

Одеса – 20__ року

Навчально-методичне видання

Гедікова Наталя Пилипівна

**Методичні рекомендації до самостійної роботи та виконання
індивідуального навчально-дослідного завдання
з дисципліни «Національна безпека»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 052 «Політологія».**